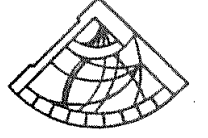


**BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ**  
**KANDİLLİ RASATHANESİ**



# **ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISI**

## **TEBLİĞLERİ**

**1984**

Editörler

**MUAMMER DİZER - ATILA ÖZGÜÇ**

İstanbul, 1985

B.Ü. Kandilli Rasathanesinde basılmıştır.



Sinan Aliz

8/11/1997

## Ö N S Ö Z

Gökyüzü olaylarına duyulan ilgi, her çağda bilginin, bilimin ve teknolojinin gelişmesinde güçlü bir etken olmuştur. Bu ilgi, günümüzde yeni boyutlar kazanmış bulunmaktadır.

1950 lerden başlayarak astronominin uğraşı alanı çok genişlemiştir. Yeni alet ve diğer ileri teknolojik imkânlardan yararlanılmaya başlanılmıştır. Bir yandan güçlü teleskoplar yapılırken bir yandan da uydulara bindirilmiş gözlem araçları geliştirilmeye çalışılmaktadır. Radyo—astronomi ufukumuzu genişletmiştir. Daha iyi ölçen, daha hassas gözlemler yapan aletlerin kullanılmasının yanısıra araştırma masrafları da büyük ölçüde artmıştır. Özel fonlara, çabaları birleştirerek ortak çalışmalara ihtiyaç duyulmaya başlanılmıştır.

Günümüzde astronomi birçok bilim dalı ile çok yakın ilişki içindedir. Astronomi çalışmalarının temel bilimler ve mühendislik disiplinlerine sahip bir yükseköğretim kurumu çatısı altında daha hızlı yürütüleceğini, gelişmeleri daha yakından izleminin mümkün olabileceğini düşünüyoruz. 1982 yılında Boğaziçi Üniversitesi bünyesine alınan *Kandilli Rasathanesi* ve kurulan *Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü* böyle bir görevi yüklenmiş bulunmaktadır.

*Ulusal Astronomi Toplantısı*, astronomi konusunda çalışan seçkin bilim adamlarımızı bir araya getirerek çalışmalarının sonuçlarını sunmaları ve tartışmaları, ileriki çalışma ve işbirliği imkânlarını araştırmaları için bir fırsat oluşturmaktadır. Toplantının düzenlenmesinde emeği geçenlere, başta *Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü* Müdür Prof.Dr. Muammer Dizer'e teşekkür ederim.

Prof.Dr. Ergün TOĞROL

*Boğaziçi Üniversitesi Rektörü*



# ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISI

1984

## Düzenleme Kurulu Üyeleri

**Doç. Dr. Muammer DİZER**

**Dr. Atila ÖZGÜÇ**

**Doç. Dr. Çetin BOLCAL**

**Doç. Dr. Dursun KOÇER**

**Dr. Orhan GÖLBAŞI**

## 1984 ULUSAL ASTRONOMİ TOPLANTISINA KATILANLARIN LİSTESİ

ALTAŞ Levent, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
ASLAN Zeki, Ankara Üniversitesi, Ankara  
ATAÇ Tamer, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
AVCIOĞLU Kamuran, İstanbul Üniversitesi, İstanbul

BARLAS Oryal, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
BOLCAL Çetin, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
BÖLGE Haşmet, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul

ÇELİKEL Rikkat, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara

DEMİRCAN Osman, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara  
DERMAN İ. Ethem, Ankara Üniversitesi, Ankara  
DİZER Muammer, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul

ERCAN Nihal, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
ERYURT Dilhan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara  
ESENDEMİR Akif, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara  
EVREN Serdar, Ege Üniversitesi, İzmir

GÖKDOĞAN Nüzhet, İstanbul  
GÖLBAŞI Orhan, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
GÜDÜR Necdet, Ege Üniversitesi, İzmir  
GÜLMEN Ömür, Ege Üniversitesi, İzmir  
GÜLSEÇEN Hulusi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul

İBANOĞLU Cafer, Ege Üniversitesi, İzmir

KIZILOĞLU Nilgün, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara  
KOÇER Dursun, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul

MARŞOĞLU Abdüssamet, İstanbul Üniversitesi, İstanbul  
MENTEŞE Hüseyin, İstanbul Üniversitesi, İstanbul

ÖKTEN Adnan, İstanbul Üniversitesi, İstanbul  
ÖZGÜÇ Atila, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
ÖZKAN M. Türker, İstanbul Üniversitesi, İstanbul  
ÖZKARA Necati, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara

SAYGAÇ A. Talat, İstanbul Üniversitesi, İstanbul  
SEZER Cengiz, Ege Üniversitesi, İzmir  
SÖZEN Engin, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul

TEKMAN Tekin, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul  
TEKTUNALI H. Gökmen, İstanbul Üniversitesi, İstanbul  
TOKDEMİR Faruk, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara  
TOPAKTAŞ Latif, Genkim, İstanbul  
TUNCA Zeynel, Ege Üniversitesi, İzmir  
TÜMER M. Okan, Ege Üniversitesi, İzmir

ÜÇER Cumhure, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul

## İÇİNDEKİLER

M. DİZER / Türk Astronomisinin Uluslararası Ortamdaki Yeri	1
N. GÖKDOĞAN / Bazı Eski Takvimler, Osmanlılarda Takvim	5
N. KIZILOĞLU ve D. ERYURT-EZER / Güneşte Konvektif Bölgenin Evrimle Değişimi ve Hafif Elementlerin Bolluğu Problemi	11
N. ÖZKARA ve D. ERYURT-EZER / Yıldız Evrimi Üstüne Dönmenin Etkileri	15
R. ÇELİKEL ve D. ERYURT-EZER / Dönmenin Yıldızların Yüzey Şartlarına Etkileri	21
A. ÖZGÜÇ / Ani Kaybolan Bir Filamentin İncelenmesi	25
A. ÖKTEN / Güneş Aktivitesinin 11-Yıllık Çevrimi ve Çevrimin Gerçek Özellikleri	35
M. T. ÖZKAN, A. ÖKTEN, A. T. SAYGAÇ ve H. GÜLSEÇEN / 1970-1983 Arasındaki Güneş Parlamalarının Analizi	47
R. P. FENKART, Ş. BOYDAĞ, G. KANDEMİR ve L. TOPAKTAŞ / SA 133 Yıldız Alanının UBV Üç Renk Fotometrisi ve Sonuçlarının RGU ile Karşılaştırılması	53
E. N. ERCAN / X-Işın Astronomisi (Çağrılı Konuşma)	59
İ. E. DERMAN / Morötesi Astronomisi ve Uluslararası Morötesi Keşif (IUE) Uydusu	89
E. N. ERCAN / GX9+9 ve X1820-303 Kaynaklarının (0.1-1.4 keV) deki Düşük Enerjili X-Işınları Spektrumu	99
Z. ASLAN, Ü. KIZILOĞLU ve İ. E. DERMAN / DH Leo (HD 86590) Yıldızının Morötesi Tayfı	107
F. TOKDEMİR, Ü. KIZILOĞLU ve İ. E. DERMAN / AR Lacertae Çift Yıldızının UV Etkinliği	115
A. ESENDEMİR ve Ü. KIZILOĞLU / V471 (Çift Yıldız) in Morötesi Bölgede Gösterdiği Değişimler	129
S. J. ADELMAN, Ç. BOLCAL ve D. KOÇER / 32 Aquarii Metal-Çizgili Yıldızının Atmosfer Analizi	135
O. DEMİRCAN / Örten Çift Yıldızlar (Çağrılı Konuşma)	137
Ö. GÜLMEN, N. GÜDÜR ve C. SEZER / V478 Cygni Örten Değişen Yıldızının Fotometrik Analizi	161
N. GÜDÜR, Ö. GÜLMEN ve C. SEZER / NN Cephei'nin Fotoelektrik Işık Ölçümü	167
O. DEMİRCAN / Örten Çift Yıldızların Işık Değişimlerinin Gözlenebilen Bir Kısımının Analizi ile Dizge Öğelerinin Hesaplanması	173
C. SEZER / DM Persei Örten Çift Yıldızının Fotometrik Analizi	175
Z. ASLAN / Minimum Değiştiren W UMa Tipi Örten Çift Yıldızlar	181
C. İBANOĞLU, M.O. TÜMER ve S. EVREN / RT Lac Örten Çift Yıldızının Işık	

Eğrisindeki Değişimler	189
S. EVREN, C. İBANOĞLU, M. O. TÜMER ve Z. TUNCA / Z Her ve RT CrB nin Işık Eğrilerinin Çözümü	199
M. O. TÜMER, C. İBANOĞLU ve S. EVREN / LX Persei'nin Fotoelektrik Işık Ölçümü ve Yörünge Analizi	209
L. ALTAŞ / Dünya—Dışı Yaşam Araştırma Projeleri	219
T. ATAÇ / Kuyruklu Yıldızlar, Göktaşları ve Yaşam Olayının Kökleri	225
Z. ASLAN, C. AYDIN, O. DEMİRCAN, İ. E. DERMAN, O. GÖLBAŞI ve Z. TUNCA / Ulusal Gözlemevi Yer Seçimi Çalışmaları	237
O. DEMİRCAN / İzmir ve Isparta'da yapılan 1982 Radyosonik Gözlemlerinin Bir Değerlendirmesi	245
Z. ASLAN / Isparta Sıcaklık Dönüş Tabakası Yükseklikleri	249
Z. TUNCA / Kurdu—Muğla Gözlem İstasyonu Meteorolojik Verilerinin Ön Değerlendirilmesi	253